

Tudományos tanácskozások, kirándulások

Befejeződött az országos honismereti akadémia

Az ötödik országos honismereti akadémia tegnap Győrött befejezte munkáját, a program utolsó pontja a szabad fórum elnevezésű vitadélután volt, majd Fördös Andrásnénak, a Hazafias Népről Győr-Sopron megyei Bizottsága titkárnak szavaival véget ért a hatnapos eseménysorozat. A záró foglalkozáson megjelent Kreiter Mária, a megyei pártbizottság propaganda és művelődési osztályának vezetője is. A hozzászólások megerősítették a Győr-Sopron megyei rendezőszervek képviselőitében búcsúzó Fördös Andrásné abban, hogy ritka jól sikerült találkozónak volt a mostani, mind a honismereti mozgalom tudományos pedagógiai hasznát, mind pedig a résztvevők baráti és szakmai ismerkedését tekintve.

Valóban az elmúlt hat nap képet adott megénk fejlett honismereti mozgalmáról, és hírt kaptak az akadémia hallgatói az országos gondokról, tervekről is. A szakmai program középpontjában a múzeumok, levéltárak, könyvtárak honismereti mozgalmat segítő tevékenysége állt. Ennek keretében tárgyaltak az üzemeltetés-irás időszerű kérdéseiről, és ennek jegyében került sor a honismereti szakkörök munkájának szakmai, módszertani elemzésére is. Dr. Novák József, Villányi Gáborné, Bedécs Gyula, dr. Timaffy László és Barsi Ernő voltak az előadók, és az általános közép- és főiskolai szakkörök munkájáról szövegezték Csütörtökön dr. Havasi Zoltán, dr. Berza László, Pernes Gyula és Jászberényi Ferencné a honismereti mozgalom és a könyvtárak kapcsolatáról tartottak előadást.

A program érdekes eseményei közé tartoztak a tanulmányi kirándulások, amelyek az ország minden részéből hozzánk érkezett nép-

művelők, tanárok, szakkör-vezetők Győr-Sopron megye tájával, helytörténeti gyűjteményeivel, múzeumaival és történelmi emlékhelyeivel ismerkedhettek meg. Így például ellátogattak a Szigetközbe, Tényőre, Tetre, Árpásra, Szanyba, Csornára, Fertődre, Fertőszéplakra, Balra, Sopronba, Brennbegyárra, Nagycenkre és Kapuvárra. Láttak táncszoprot, népi műemlékeket, múzeumokat, hallottak pávakört. A kirándulások ünneplés pillanatai közé tartoztak a koszorúzások: a Széchenyi mauzóleumban és a balfi mártíremlékműnél az akadémia hallgatói elhelyezték a kegyelet virágait. A vendéglátó falvakban, városokban párt- és tanácsi vezetők köszöntötték szeretettel az akadémia hallgatóit.

A szombati vitán a helyi és országos szakmai kérdések megvitatása mellett a vendégek a legváltozatosabb formában foglalkoztak megismerő véleményüket az akadémia sikeréről, hasznáról. Számos tanár, szakkör-

vezető ígerte meg, hogy diákjait elhozza az általa most felfedezett érdekes Kisalföldre. Dicsérték a Győri Amatőr-filmstúdió néprajzi és helytörténeti témájú filmjeinek magas színvonalát, közgyűjteményeink érdekességét, rendszerességét, a múzeumokat bemutató dr. Domonkos Ottó, dr. Környe Attila és Kücsán József munkáját.

Úgy tetszik, nemcsak megyei, hanem országos gond a honismereti szakkör-vezetők szakmai hozzáértése: egyes hozzászólók joggal sürgették — éppen a mozgalom tekintélye és színvonala érdekében —, hogy valamiféle képesítéshez, minősítéshez kellene kötni a szakkör-vezetést. Mások arra figyelmeztettek, hogy semmilyen áron nem szabad lemondanunk a mozgalomban résztvevő sok, nem képesített, sőt alig iskolázott önkéntes gyűjtő lelkes, fáradhatatlan és igenis, hozzáértő munkájáról.

Megfogalmazódott az az igény is, hogy az iskolai szakkörök ne szűküljenek be a tudományos munkát előkészítő „műhelyekké”, hanem váljanak a tudomány népszerűsítőjévé, és a széles körű érdeklődést, a művelődésre való hajlam kialakulását segítsék.

Hasonlóképpen rendszeresebb és pontosabbá kell tenni a szakkör-vezetők, kutatók szakmai továbbképzését, amelynek — mint ezt a mostani győri példa is mutatja — kiváló lehetőségei az évente megrendezett honismereti akadémiaik.

G. B.

Tómalom vagy Malomtó?

Balogh Zoltánné győri olvasónk nemrég Sopronban üdült. Többször járt a tómalmi strandon. Azt kérdezi tőlünk, hogy melyik a helyes elnevezés: Tómalom vagy Malomtó? Ugyanis mindkét megjelölést használják a soproniak.

Régi kedves soproni levélfrónk, Dabóc Lajos már évekkel ezelőtt foglalkozott a témával lapunkban. A Habsburg császárság idején Sopronba és környékére németek telepedtek és az ősi magyar helységeket, elnevezéseket németre fordították. Amikor a közigazgatás ismét magyar kézbe került, az ősi magyar nevek helyett továbbra is a németes megjelöléseket használták. A TEICHMÜHLE szóból született a Tómalom. Mindkét kifejezés helyes, a magyarban köznyelvi a Tómalom megjelölés vált; ma is ezt használják gyakrabban.

Jó a vetőmag

A megyei vetőmagfelügyelősnél már végzik az őszi kalászos vetőmagok fémzárólasát. A mosonmagyaróvári Lajta-hansági Állami Gazdaságban most végeztek százötven vagon őszi búza fémzárólasával. A búza a szabványhoz megfelelő minőségű. A Mihályi Táncsics Tsz-ben őszi árpát, a Vetőmagtermelő Vállalat lébenyi telepén exportra kerülő bíborherét vizsgálják. Ugyanakkor folyamatban van a szántóföldeken a hibridkukorica címerzési munkálatainak ellenőrzése is.

Bizalomért együttműködés

A világ valamennyi nagyvárosának égető gondja a tömegközlekedés. Nem kisebb feladat a villamosok, autóbuszok, trolibuszok viteldíjrendszerének kialakítása sem.

Budapesten viszonylag jól bevált az előre megvásárolható jegyek rendszere — bár a BKV-nak ez különféle okokból milliós nagyságrendű bevételkiesést okoz. A vidéki nagyvárosokban viszont úgy döntöttek, hogy a szovjet rendszerű félautomata jegykiadó készülékek felszerelésével korszerűsítik — és gyorsítják — a tömegközlekedést. Szeged, Debrecen, Pécs után most Győr következik. A 19-es Volán Vállalat a megyeszékhely helyi járatainak holnapotól bevezeti a félautomaták használatát. (Az erről szóló részletes információt lapunk egy tegnapi hirdetésében olvashatni. Ezen felül a 19-es Volán 50 ezer példányban rólapot terjeszt az új jegyváltási rendszerről, de magukon a készülékeken is olvasható a használati utasítás.)

Egyelőre minden autóbuszson csak egy félautomata jegykiadó készülék lesz az utastér első részében elhelyezve, később, amikor a többi is megérkezik Győrbe, valamennyi — jelenleg 66 az év végéig 71 — helyi járatú autóbuszban két viteldíjbeszedő berendezés lesz. A fel- és leszállás rendje változatlan marad, de az új rendszer meggyorsítja a felszállást. Külön előnye, hogy általa megszűnik az amúgy is túlterhelt gépkocsivezetők jegy-kiadással kapcsolatos teendője.

(Cs. A.)

Ez tehát egy újabb lépcsője a fejlődésnek, de mint minden újdonság befogadásához, ehhez is két fél kell. Kell a közlekedési vállalat, amely nem kis anyagi áldozattal (a félautomaták darabja tízezer forintba kerül), és sok-sok kísérletezés után (a magyar érmék mérete és súlya miatt át kellett alakítani az eredeti szovjet berendezéseket) felszerelteti járműveire a félautomatákat. Am ezek a jegykiadók csak akkor tudják maradéktalanul betölteni szerepüket, ha az utazóközönség (naponta átlagosan 25 ezer nem bérletes) rendelkezésszerűen használja őket. A helytelenül bedobott pénzérmék, vagy a nem oda való „müpenzék” miatt a félautomata berendezés működésében zavar keletkezik, s ugyancsak megnyúlik a menetidő, ha a gépkocsivezetőnek megállónként annak javíthatásával kell kísérleteznie! (Egyébként minden forgalomirányító központban tartalék-készülékeket tart majd a Volán.)

Ez a fajta jegykiadási rendszer az eddigieknél is több bizalmat szavaz az utazóközönségnek, s a 19-es Volán Vállalat ezért a bizalomért együttműködést kér cserébe. Eppen úgy, mint Sopronban, ahol ugyancsak hétfőtől megváltozik a perselyes rendszer (mai hirdetésünkben olvasható), és a Győrben most megszűnő, a gépkocsivezető által kiadott menetjegy-váltás lép életbe.

Szót érdemel

Csak a jóindulaton múlik?

A VÁRATLAN, de még az előre látott akadályok is elkésérik az embert. Csaknem mindenkinek van valami „keresztje”. A betegség, a rossz családi élet, az elképzelések meghiúsulása; s ahány ember, annyiféle a megpróbáltatás viselése is. Olvasóink ügyes-bajos dolgainak intézése közben gyakran tapasztaljuk, hogy a különböző próbatételeknek van azért egy rokon vonásuk: a segítséget, panaszukra gyógyírt remélők többnyire a jóindulat és az együttérzés hiányát okolják boldogulásuk meghiúsulásáért. „Szébb lenne az élet, ha az emberek jó szívvé lennének egymáshoz!” — summázzák véleményüket. Tény, hogy a jóindulattól sok függ, de nem oldható meg minden az együttérzéssel. Példáinkkal azt szeretnénk érzékelteni, hogy nem is kevesen, miközben megértést várnak másoktól, arról már megfeledkeznek, hogy valamivel ők is tartoznak embertársaiknak, a munkahelyüknek, a társadalomnak...

„Az érettségi után nem vettek fel a tanárképző főiskolára, ezért könyvelő lettem — kesereg T. Ildikó soproni olvasónk. — Terveimről azonban nem mondtam le, úgy határoztam, hogy levelező úton szerzek képesítést. Felettésemnek írtam tanúsított rosszul az azonban áthúzza számtámasomat.” Pedig olvasóinknak nincs miért neheztelnie munkahelyi vezetőire. A vállalatnak képzett számviteli szakemberre és nem magyarszakos tanárra van szüksége.

„A községben mindenki tanúsíthatja, hogy egész életemben keményen dolgoztam, de csak 8 nyugdíjvet ismernek el — írja fertőszentmiklósi olvasónk. — Ha jóindulatúan kezelnek ügyemet, megérténnék, hogy a nagy család ellátása mellett több évet nem szerezhettem.”

A másik oldal, a munkahely, a közösség érdeke, továbbá a jogszabály adta lehetőség már keveset számít. Hogy a munkavégzés hiányában nincs jogom a nyugdíjra — nehezen értik meg egyesek. Ha van együttérzés, akkor jut is, marad is. Pedig a munkahelyek és végzősok a népgazdaság nem a korlátlan lehetőségek téra. Itt is igaz a szólásmondás: csak addig nyújtózkodhatunk, ameddig a takaró engedi.

A segítségért, közbenjárásért hozzánk fordulónak nyilván csalódást okozunk sorainkkal. De nem tehetünk mást, miután nem is kevesen a megértésben, a jóindulatban vagy az együttérzésben keresik a juttatások kibővítését és mindent megmozgatnak, ha a munkavégzésért járó javadalmazáson felül még „keresni” lehet valamit.

A JOBB ÉS GONDALANABB élet elsősorban azon múlik, hogy a kérelmező vagy a munkahely, esetenként együttesen megteremtették-e a zömében szociális jellegű kívánások anyagi alapjait. Fertőszentmiklósi olvasónknak is viszi majd a postás a nyugdíjat, ha legalább tíz év nyugdíjút szerez. A könyvelő is szerezhet felsőbb fokú képesítést, ha munkája mellett a Számviteli Főiskolán tanul tovább. Mert nem szabad csak azt nézni, hogy mi jó nekem. Megértésre nem csak az egyén tarthat igényt, hanem legalább annyira a közösség is. Az együttérzésen és a jóindulaton sok múlik, de még több azon, hogy miből fedezzük a juttatásokat.

N. M.

Kéziratokról üzenjük

Avar utca 13. (F. M.): Becsülni való, hogy barátja melegen őrzi az édesanyja iránti szeretetet, a honti tájat, barátokat és az anyanyelvet. A versek közlését mégsem vállalhatjuk. Nem azért, hogy petőfikék (a szerző említte ezt az aggodalmát), hanem mert a tiszteletre méltó szándéknál sokkal szerényebb tehetséggel íródtak. Képei a nótáké s műdalok szokványai, sorai közé pedig belereccsen néhol idegen szókapcsolat (...én járok agyában, ...némi ráncos arca...) Ilyen versek családi, baráti megőrzésre lehetnek becsesek.

Urbs aeterna (Sch. J.): Furcsán megfordítja a dolgokat. Hogy a természet kötélen rángatott marionett? — senki sem hiszi el, aki egy föld-rengés, áradás vagy csak „szelid” aszály, surrogó sáskafelhő útjába kerül. Okos dolog nagyobb alázattal érteni akarni az élő világot.

A. E. (Jánossomorja): Jancsi és a sündiszó meséjében kedves fordulatok vannak, de kifejezéseiben laposságok, versei megformálásában hof-ladozások is. Erdemes csimenetjegy-váltás lép életbe.

(B. G.)

Olvasóink írják

Eljárt az idő...

Valamikor Bécs irányából a Kossuth Lajos utcán és a Petőfi-hídon keresztül érkezett Győr belvárosába érkezni. Akkortájt tették ki a református templomnál a Budapest felirátú táblát, amin egy nyíl is mutatja az irányt a híd felé. Időközben sok minden megváltozott. Az impozáns Rába-híd megépítésével például nyílegyenesen lehet gépkocsival a városközpontba jutni. A tábla viszont még mindig jelzi a nem létező utat Budapest felé. Ugyanis már a Petőfi-hídat is lezárták a járműforgalom elől. (Pakucs Ferenc, Győr, Bajcsy Zsilinszky u. 54.)

Országjárás

Nem nagy község Rábata-mási, ezért külön is szót érdemel, hogy hosszú évek óta, saját erejükből országjáró kirándulásokon vesznek részt a nyugdíjasklub tagjai. Horváth István nyugdíjas tanácselnök fáradhatatlan ügybuzgalommal és lelkesedéssel szervezi az utakat az ország legszebb tájaira. Legutóbb a Dunántúlra látogattak. Felkeresték a világhírű hévízi gyógyfürdőt, megtelintették Keszthely nevezetességét, gyönyörködtek a balatoni naplementében. Este vidám hangulatban, szébbnél szebb rábaközi dalokat énekelve érkeztek haza. (Jászai László, nyugdíjas).

Olvasóink felvételeiből

A rendszám-tábla nélküli Skoda Octavia személygépkocsi lassan egy éve „parkol” a győri Kisfaludy u. 36. sz. ház előtt. Tulajdonosa ismeretlen. A feltehetően megunt jószág akadályozza a közúti forgalmat és körülötte kezd a szemét tornyosulni. A lakók sürgetésére a körzet tanácstagja többilletésket is felkeresett, hogy vontassák

el a járművet. Mind ez ideig eredménytelenül próbálkoztak, mert mint mondták, ha nincs gazda, nincs akin behajtsák a szállítási költséget.

Ha a fénykép láttán se jelentkezne a „feledékeny” tulajdonos, gondoljuk, a gépkocsi alvázsámából meg lehetne állapítani a hűtlen gazdát.